

In memoriam Henk J. Hopman (1936-2008)

Ruud Bank

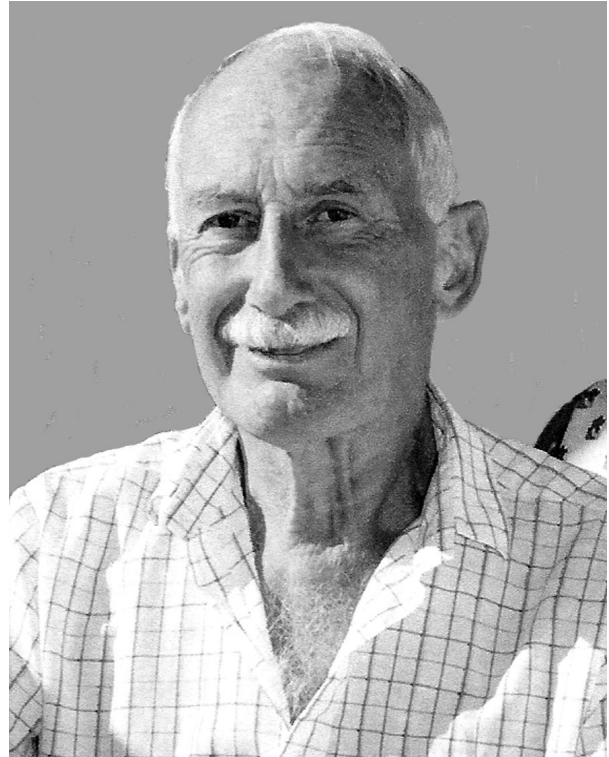
A summary obituary of Henk Hopman is given below. He joined the NMV in 1962, was its secretary for several years, and was active in malacology until the last days. His main interest was landsnails. In his professional life he studied plasma phenomena.

Met droefenis hebben wij kennis genomen van het overlijden van Henk Hopman (Utrecht 17 oktober 1936 – Amsterdam 9 juni 2008). De druk bezochte uitvaart vond plaats in het crematorium Westerveld te Driehuis.

Henk was al lange tijd geïnteresseerd in mollusken, in het bijzonder landslakken. Het is net als met wetenschap: als je er door gefascineerd wordt, dan laat het je de rest van je leven niet meer los. Henk werd lid van de Nederlandse Malacologische Vereniging in 1962, nu 45 jaar geleden. Hij heeft veel voor de vereniging gedaan. Zo is hij onder andere jaren secretaris van de NMV geweest. Enkele maanden geleden was hij nog tijdens de voorjaarsvergadering van de NMV in Amsterdam aanwezig, ondanks dat hij al ernstig ziek was vanwege de spierziekte ALS.

Zijn eerste artikel verscheen een jaar nadat hij lid werd van de vereniging, in 1963, en handelde over het gebruik van een isotoop van zuurstof (O-18) in schelpen voor de bepaling van temperaturen in het verre verleden (namelijk miljoenen jaren terug). Zijn natuurkundige achtergrond deed zich hier duidelijk gelden. Sterker nog: het werk in de vroege periode van zijn werkgever AMOLF, opgericht in het Zeeman laboratorium in Amsterdam, was vooral gericht op het scheiden van isotopen. In april 1969 promoveerde Henk bij het AMOLF, met als promotor prof. Jaap Kistemaker, de oprichter van AMOLF en de geestelijke vader van de ultracentrifuge. De titel van zijn proefschrift is "The electron cyclotron instability in a beam-plasma system"; zijn promotie is in 1969 gememoreerd door Siebrecht van der Spoel (Correspondentieblad Nederlandse Malacologische Vereniging, 134: 1475). Henk Hopman was een bekend plasma fysicus (bestudering van het gedrag van gassen onder hoge temperaturen). Verder was hij erg geïnteresseerd in fotografie en was hij heel actief op het gebied van de korstmossen.

Een deel van Henk zijn andere malacologische notities gingen over De Kennemerduinen, een duingebied ten zuiden van Duin en Kruidberg. De uitvaart van Henk vond plaats in het Crematorium dat aan de Duin en Kruidbergerweg is gelegen. Een merkwaardig toeval. Zijn artikel over de Kennemerduinen in 1967 stimuleerde een ander lid van de NMV datzelfde jaar iets te schrijven over de Wijngaardslak nabij Brederode, een vervallen kasteel enkele kilometers ten zuiden van de plaats waar we nu zijn. Nicolaas Beets noemde in zijn boek "Camera Obscura" van 1839 reeds een aantal vindplaatsen van Wijngaardslakken langs de binnen-

Henk Hopman, 1936 - 2008

duinrand van Haarlem en omstreken. Het betreft hier één van de oudste meldingen van deze voor Nederland beschermde diersoort uit dit gebied. Het tweede toeval wil, dat het verlengde van de Duin en Kruidbergerweg de Nicolaas Beetslaan heet.

Henk was ook lid van de zogenaamde "Kreukel"groep, een van origine Amsterdamse groep die haar naam ontleend aan de Zeeuwse naam van de Alikruik, een zeeslak die onder andere in de Zeeuwse wateren leeft. Hij was zowel bij de NMV als bij de Kreukelgroep een graag geziene gast. Hij had altijd interesse in je, hielp met determinaties daar waar hij kon en wisselde gegevens uit, bijvoorbeeld waar je het beste kon verzamelen.

Hij reisde veel, onder andere voor zijn professionele werk (zo werkte hij langere tijd in Californië en Ithaca). Van zijn verblijf in Ithaca schreef hij een verslag in het CB van de NMV in 1982. Zijn artikel opende met de zin "Scheiden doet lijden" (erop doelend dat hij een jaar niet in Nederland zou zijn maar zou gaan werken op Cornell University). Maar, zo schreef hij, dat vond hij de visie van een pessimist. Voor hem betekende afscheid, en ik citeer uit datzelfde artikel, "het afleggen

van oude banden, het jezelf openstellen voor een nieuwe toekomst en het opdoen van nieuwe ervaringen". Henk, we zullen je missen, maar we zullen je goede raad opvolgen!

Zijn collectie is overgegaan naar Naturalis (Leiden) wat het land- en zoetwaterslakken gedeelte betreft; de mariene collectie is aan het Zoologisch Museum in Amsterdam gedoneerd. De malacologische bibliotheek is opgenomen in het ZMA; boeken die dubbel zijn naar de bibliotheek van de NMV. De overgebleven duplicaten van zijn malacologische bibliotheek zullen worden verkocht binnen de NMV; de opbrengst komt toe aan de bibliotheek van de NMV.

Malacologische publicaties van Henk Hopman:

HOPMAN, H.J. (1963): De bepaling van paleo-temperaturen uit het O-18 gehalte van fossielen. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 104: 1077-1079.

- (1965): Fossiele mollusken in het park "De Kennemerduinen" bij Bloemendaal. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 115: 1206.
- (1967): De Kennemerduinen. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 124: 1318-1319.
- (1967): De zandopsputtingen in Noord-Holland. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 124: 1322.
- (1967): *Monacha cartusiana* in Amsterdam. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 124: 1327.
- (1974): Over het verwerken van gruis. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 161: 316-318.
- (1978): De Malacologische Contactgroep Amsterdam en Omstreken. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 183: 800-801.
- (1978): Verslag van de excursie naar Winterswijk en omgeving 6 en 7 mei 1978. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 183: 801-802.
- (1982): De eerste schreden. – *Corr.-blad Ned. Malac. Ver.*, 208: 1293-1299.

Adres van de auteur:
Graan voor Visch 15318
2132 EL Hoofddorp
Ruud.Bank@quicknet.nl

Kunst in Miramar Zeemuseum

Wanda Schultz en Ton Nicola

Kunst in Miramar

Op 14 augustus heeft de Zimbabwaanse beeldhouwer Obert Marime werk in Miramar zeemuseum Miramar gepresenteerd. Het gaat om een collectie unieke schelpen die zijn gemaakt uit serpentijn van verschillende kleuren. Het werk kwam tot stand na een bezoek aan het zeemuseum in 2006 waarbij Marime werd geïnspireerd door de vormenrijkdom van de schelp. Omdat Zimbabwe geheel door land is omsloten, was Miramar de eerste kennismaking van de kunstenaar met levensvormen van de zee. Het is de bedoeling dat de schelpen ook na de presentatie nog te zien zijn in het museum en aldaar ook kunnen worden gekocht.

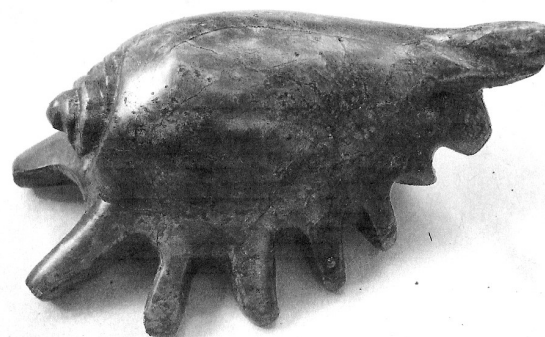
Schelpen uit Zimbabwe

Het was niet gemakkelijk om het materiaal naar Nederland te krijgen. De schelpen van Obert Marime hebben lang over de zee gezworven voordat ze in Vledder aankwamen. Zimbabwe heeft een traditie in beeldhouwen en de jonge Marime (1968) uit Guruve keek de kunst af van anderen die in zijn dorp stenen kwamen halen. Hij begon met spijkers en huishoudelijk gereedschap en werd in 1985 'ontdekt'. Hij bracht zijn werk naar galeries in Harare en deed mee aan exposities van de National Art Gallery of Zimbabwe.

Beeldhouwen met een missie.

Marime heeft in 1995 met een groep collegae uit zijn dorp de "Sanganai Art Group" opgericht. Een non-profit organisatie met als doel de ontwikkeling van het dorp te ondersteunen door de verkoop van gezamenlijk geproduceerde kunstwerken. Aanvankelijk werd veel materiaal naar Nieuw-Zeeland geëxporteerd. Met de opbrengst

werden een school, twee waterputten en een verharde weg aangelegd. Sinds 2000 komt Marime op uitnodiging van de World Art Foundation regelmatig naar

Lambis van serpentijn

Nederland om workshops te geven in Lisse, Eerbeek en Marknesse. Door galerie Klein Afrika van Gert Boer in Marknesse is het contact met Miramar ontstaan.

Miramar zeemuseum
Vledderweg 25
8381 AB Vledder
0521 381300
www.miramar-zeemuseum.nl

Zoekertje

Ik ben nog steeds in bezit van liefdevol verzamelde jaargangen Vita Marina 1965-1996 compleet. Deze wil ik graag overdoen wegens verblijf in het buitenland. Indien u belangstelling hebt, neem dan contact op met Roel M. Schaaper, Voorstraat 24, 1949 BH Wijk aan Zee, tel.: 0251-374216, e-mail: schaaper@mac.com.